

ting om at slutte sig til Folketingets enstemmige Vedtagelse og ikke for Enkeltheder og underordnede Punkters Skyld at sende Lovforslagene tilbage til det høje Folketing.

Nygart: I Grundloven af 1849 er der jo givet os det Løfte, at Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov. Offentlighed og Mundtlighed skal saa snart og saa vidt som muligt gennemføres ved hele Retsplejen, og i Misgerningssager og i Sager, der rejser sig af politiske Lovovertrædelser, skal Nævninger indføres. Disse Løfter er nu snart 67 Aar gamle, uden at de endnu er indfrie, saa man skulde ganske vist synes, at det nu var paa høje Tid at indfri dem. Det maa dog indrømmes, at der er gjort et stort Arbejde for at faa en tidssvarende Retsplejereform gennemført. Ikke mindre end 2 Kommissioner har været sysselsatte med at gøre det forberedende Arbejde, og paa Grundlag af disse Kommissioners Indstillinger har der flere Gange her i Rigsdagen været fremsat Lovforslag, der tog Sigte paa Gennemførelsen af en saadan fuldstændig Retsreform. I adskillige Samlinger har Rigsdagen været stærkt optaget af Arbejdet og Forhandlingerne herom. Men desværre endte det med et negativt Resultat i Foraaret 1906; idet det Fællesudvalg, der var nedsat for at søge en Løsning maatte ende sit Arbejde med at afgive en Beretning, hvori det hed, at det vilde være uden Ud sigt til Resultat at forhandle videre den Gang. Det var jo ikke særlig opmuntrende; men desuagtet tog Regeringen fat igen og fremsatte i den følgende Rigsdagssamling, den 14. December 1906, i Landstinget et Forslag til Lov om Rettens Pleje, som dog ikke tog Sigte paa den fuldstændige Retsplejereforms Gennemførelse, men søgte at opfylde Grundlovens Løfte om Offentlighed og Mundtlighed ved Retsplejen samt Indførelse af Nævninger. Forhandlingerne om dette Lovforslag i Samlingerne 1906—07 og 1907—08 resulterede som bekendt i Loven om Rettens Pleje af 16. Juni 1908. Denne Lov blev dog ikke ret gammel; thi allerede i det følgende Aar blev der foreslaaet Ændringer i Loven, nærmest af formel Natur, og endelig enedes vi saa om Loven om Rettens Pleje af 26. Marts 1909. Det var altsaa den anden Lov, og nu syntes der at komme Part i Sagen. Men der var jo dette, at forinden denne sidste Lov kunde træde i Kraft, skulde der gennemføres visse Supplementslove. Og skønt der nu er gaaet henved 8 Aar, siden Rigsdagen vedtog den første Retsplejereform, har vi

endnu ikke kunnet enes om at gennemføre disse Supplementslove, som var nødvendige for, at Retsplejeloven kunde træde ud i Livet, et Forhold, som vi jo sikkert alle erkender, at Rigsdagen ikke kan være bekendt vedblivende at opretholde. Derimod er vi nu i Færd med at ændre den sidst vedtagne Retsplejelov fra 1909. Den højtærede Justitsminister har nemlig, i Stedet for at gennemføre den, lad mig sige, mere ufuldkomne Retsplejelov af 1909, ment, at vi burde gøre endnu et Forsøg paa at gennemføre en Retsplejereform, der var i fuld Overensstemmelse med Grundlovens Fordringer ikke alene om Mundtlighed i Retsplejen og Nævningers Indførelse, men ogsaa om Forvaltningens Adskillelse fra Domsmagten og Anklageprincippets fulde Gennemførelse.

Den højtærede Minister indbragte i Henhold til dette Standpunkt et Lovforslag for første Gang i Samlingen 1913—14. Det blev da fremsat i Folketinget, hvorfra det blev oversendt til Landstinget sammen med de nødvendige Supplementslove. Som bekendt lykkedes det ikke at gennemføre disse Love her, de kom ikke til tredje Behandling inden Samlingens Slutning. I den følgende Samling fremsatte Ministeren ikke sit Forslag, derimod blev Forslagene paa ny fremsat i Begyndelsen af denne Samling og da atter i Folketinget.

Naar vi nu her skal til at forhandle disse Lovforslag, maa jeg straks sige, at naar Venstre tidligere har stillet sig noget reserveret og i alt Fald ikke har været særlig begejstret for at optage en Forhandling om en mere vidtgaaende Retsplejereform end den i 1909 vedtagne, er det en selvsagt Ting, at det ikke er, fordi vi ikke lige saa fuldt som noget andet Parti ønsker en Retsplejereform gennemført, der er i fuld Overensstemmelse med Grundlovens Fordringer. Det er vel unødvendigt, men jeg vil dog minde om, at de første Venstreregøinger, kraftigt støttet af deres Parti, gentagende har gjort store Anstrengelser for at gennemføre en fuldstændig Retsplejereform, men man maatte som bekendt gaa paa Akkord. Det er med de sørgelige Erfaringer for Øje om, hvor vanskeligt det er at gennemføre en fuld Retsplejereform, at mit Parti har næret nogen Betænkelighed overfor nye Forhandlinger i Stedet for at sætte den een Gang vedtagne Retsplejereform i Værk. Imidlertid vil jeg sige, at det er Venstre, og ogsaa Landstingets Venstre, en Glæde at se, at nu synes Vejen banet for en fuldstændig Reform. Disse Lovforslag er jo